

Menntaskólinn við Hamrahlið

Námsáætlun í LOKA3AL05

Forkröfur

Nemandi skal hafa lokið a.m.k. 150 einingum af námi sínu til stúdentsprófs og 15 einingum í grein.

Lýsing:

Í áfanganum vinna nemendur lokaverkefni sem byggir á fræðilegri þekkingu á tilteknu áhugasviði nemandans og þarf viðfangsefnið að vera á 3. þepi. Ætlast er til að nemendur öðlist hæfni til að nýta fyrri þekkingu og skilning við úrvinnslu. Nemendur vinna undir verkstjórn kennara á sjálfstæðan hátt sem krefst frumkvæðis, skapandi hugsunar og ábyrgðar á eigin námi. Nemendur öðlist reynslu í að vinna sjálfstætt og þjálfist í fræðilegum vinnubrögðum. Nemendur velja að gera verkefni sem fellur undir eitt af eftirfarandi sviðum í samráði við faglegan leiðbeinanda. Verkefni getur falist í:

- Rannsóknarritgerð sem byggir á rannsókn og úrvinnslu heimilda. Efni getur verið á ýmsum sviðum s.s. bókmennta, sögu, tungumála, raunvísinda, félagsvísinda eða listgreina.
- Rannsókn innan félagsvísinda. Nemandi vinnur rannsókn á faglega viðurkenndan hátt. í t.d. einni af eftirtöldum greinum: afbrotufræði, félagsfræði, hagfræði, sálfræði, stjórn málafræði eða sögu.
- Rannsókn innan raunvísinda. Nemandi vinnur rannsókn á faglega viðurkenndan hátt. í t.d. einni af eftirtöldum greinum: eðlisfræði, efnafræði, líffræði eða jarðfræði.
- Stærðfræðilegri rannsókn þar sem nemandi gefst tækifæri til að sýna og kanna eigin áhuga á hinum ýmsu viðfangsefnum, svo sem lausnir hagnýtra jafnt sem fræðilegra vandamála.
- Eigin sköpunarverki þar sem fræðileg greinargerð fylgir s.s. tónverki, myndverki, hreyfimynd eða skapandi skrifum.

Þekkingarviðmið

Nemandi skal hafa öðlast þekkingu og skilning á:

- fræðilegum rannsóknaraðferðum
- helstu hugtökum sem tengjast öflun og úrvinnslu heimilda
- helstu hugtökum sem tengjast rannsóknum á sviðinu
- fræðilegri greinargerð, heimildavinnu og framsetningu niðurstaðna

Leikniviðmið

Nemandi skal hafa öðlast leikni í að:

- vinna sjálfstætt
- nota viðurkennd vinnubrögð við gerð rannsókna
- lesa og leggja mat á rannsóknir fræðimanna
- beita skipulegum aðferðum og gagnrýnni hugsun við úrvinnslu efnis
- koma efni á framfæri á vel uppbyggðan, skýran og greinargóðan hátt

Hæfniviðmið

Nemandi skal geta hagnýtt þá almennu þekkingu og leikni sem hann hefur aflað sér til að:

- öðlast hæfni í að vinna sjálfstætt að margvíslegum verkefnum
- skipuleggja vinnutíma sinn og forgangsraða viðfangsefnum
- vera skapandi í þekkingarleit sinni
- nota ýmsar aðferðir við að leysa viðfangsefni
- nýta fyrri reynslu, þekkingu og skilning við úrlausn nýrra viðfangsefna
- nýta þekkingu sína til þess að varpa fram nýjum spurningum
- breyta hugmynd í afurð
- miðla niðurstöðum sínum og vinna úr gagnrýni á uppbyggilegan hátt

Námsþættir og vægi þeirra í heildareinkunn:

- a) Lokaafurð nemanda 60%
- b) Vinnuferlið og samstarf við leiðbeinanda 20%
- c) Skil á ýmsum stigum vinnuferlis 10%
- d) Kynning á lokaafurð í annarlök 10%

(kennarar hafa heimild til að aðlaga námsmat)

Vinnuferlið

Gengið er út frá því að allir nemendur í lokaverkefni fylgi eftirfarandi:

1. **Velji** sér eina af námsgreinum skólans til að vinna lokaverkefni í.
  - Nemandi þarf að hafa lokið að lágmarki 15 einingum í viðkomandi grein.
  - Hafa skal samráð við námstjóra um val á leiðbeinanda.
2. **Ákveði** hvaða form skuli vera á verkefninu (sbr. leiðir a – e í lýsingu).
3. **Kynni** sér vandlega almenna skilmála sem gilda um öll lokaverkefni og jafnframt sértækar reglur eða kröfur sem hæfa viðkomandi grein.
4. **Móti** efnisyfirlingu í samráði við leiðbeinanda (sem samþykkja þarf efnið) og gangi formlega frá samningi við leiðbeinanda
5. **Útbúi** vinnuáætlun í samræmi við kröfur verkefnis:
  - *hvar og hvernig hún/hann hyggst leita heimilda eða gagna*
  - tímamörk fyrir hvert þrep verkefnis (t.d. hvenær heimildasöfnun skal lokið; fyrsta uppkast, efnisgrind, sögulína, skissubók eða rammi rannsóknar skal tilbúinn).
6. **Vinni** verkefnið og endurbæti vinnuáætlun eftir þörfum í samráði við leiðbeinanda.

- Komi í ljós að takmarkaðar heimildir eru fyrir hendi getur þurft að breyta rannsóknarspurningu og þá þarf að fara aftur á neðri þrepin (betra að þetta gerist fyrr en seinna).
  - Gæta þarf að röklegu samhengi í efni og að einblínt sé allan tímann á rannsóknarspurninguna.
  - Nemendur skulu átta sig á því að ætíð getur eitthvað farið úrskeiðis og þá þarf að leita til leiðbeinanda sem skal styðja nemandann eftir föngum.
  -
7. **Skili** metnaðarfullu verkefni til leiðbeinanda á réttum tíma.
  8. Skili greinagerð um verkefnið þar sem fram komi hvernig þær hugmyndir sem lagðar voru til grundvallar þróuðust og hvernig gekk að fylgja vinnuáætlun.
  9. Gert er ráð fyrir að stuttri kynningu á lokaverkefni í hópi lokaverkefnisnemenda.

Nánari upplýsingar fást hjá **leiðbeinendum** með hliðsjón af eðli verkefnis.